

NAS GLAS

Glasilosrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
za Slovenijo v Ljubljani.

Cena posamezne številke 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Cetrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta številka 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

O dobri vzgoji.

»In Vi vsi skupaj niste znali v O. Z. tega preprečiti.«

(Iz pisma prof. Reisnerja z dne 26. 4. t. l. na O. Z.)

Nismo ne znali in ne mogli, ker smo bili napram organizacijam nižjih uslužbencev že od nekdanjega preveč popustljivi in preveč koncilijantni. Tudi tedaj, ko je predsedoval O. Z. Maks Lilleg! Človeško nemogoče pa je, da bi ob takšni koncilijantnosti napram posameznim organizacijam O. Z. na čelu mogel vztrajati za daljši čas kdorkoli, pa naj se že piše Lilleg ali Reisner ali Deržaj ali pa magari tudi sam Zorko. —

Preveč je polén, ki ti frče pod noge! Četudi prestopaš zdaj na desno, zdaj na levo, eno te prej ali slej mora zadeti. Če si pameten, se umakneš. — Prav gotovo nimam namena iz kakršnihkoli razlogov braniti odstopivšega predsednika O. Z. prof. Reisnerja. Vsak količkaj pravično čuteči slovenski aktivni ali upokojeni javni nameščenec ve, da on tega ne potrebuje. Ne zagovora, ne zahvale, ki mu jo je širši odbor O. Z. na zadnji seji 2. t. m. odrekel. Sodim namreč, da znači vsak sklep, ki se tiče zaupnic ali zahval vodilnim funkcionarjem, zavzemajočim mesto v takšni organizaciji, kakršna bi morala biti O. Z., — gladko odklonitev.

Če ti odpove služkinja — sit venia! — ali pa, če ji odpoveš sam, ji napišeš v poselske bukvice, da je bila marljiva in poštena. Običaj in takt zahtevata tako. Seveda je treba razločevati, da imajo to lastnost samo dobro vzgojeni ljudje, česar pa ne pričakuj od nekaterih gospodov, ki sede v širšem odboru O. Z.

Zadnjega shoda O. Z., ki se je vršil 18. aprila t. l. v Mestnem domu, se nisem mogel udeležiti. Pravili pa so mi dobro vzgojeni tovariši, ki vedo, da so dostojni medklici dovoljeni pri vsakem shodu ali zborovanju, čudne stvari. Predsednik shoda prof. Reisner jih je moral čuti, pa jih ni skušal preprečiti, ker je bil — preveč koncilijanten.

Mogoče mi bodo nižji uslužbenci ugovarjali: preprečil jih ni, ker bi si kot narodni poslanec gotove politične stranke kaj takega preprečiti dvakrat premislil. Kakorkoli naj že bo, udeležniki shoda, dobro vzgojeni tovariši, so mi zatrjevali, da so medklici vzbujali stud, ki se mu očividno ni mogel ubraniti tudi prof. Reisner. To stoji!

Gospodje, ob takem razpoloženju se neha vsako skupno delovanje, in zadnji čas je, da gremo narazen! Ločitev zakona je nujno potrebna in čim prej se izvrši, tem bolje bo za uradništvo. Tudi zadnja seja O. Z. je to pokazala.

Morda sem s temi vrsticami zagnal plamenico v sod smodnika. Nič zato! Bo-

lje je, da nimamo nobene Osrednje Zveze, kakor pa tako, ki bi bila dostojnemu človeku v izpodtiko.

Teh vrstic ni napisal tajnik O. Z., ampak njen delegat in zastopnik društva davč. uradnikov

Joža Bekš.

Kaj je novega pri O. Z.

O. Z. je imela 2. t. m. nujno sejo širšega odbora z dnevnim redom: Določitev obč. zbora in poročilo delegatov koalicijskega odbora.

Podpredsednik Dolžan otvoril ob 20. uri sejo ter konstatira sklepčnost. Zapisnik zadnje seje se prečita in odobri. Pred določenim dnevnim redom pride v razpravo odstop predsednika O. Z. prof. Reisnerja. V informacijo prečita podpredsednik delegatom pismo prof. Reisnerja z dne 26. IV. t. l., naslovljeno tajništvu O. Z. Pismo se glasi doslovno takole:

Beograd, 26. aprila 1922.

G. tajniku O. Z. javnih nameščencev in upokojencev

v Ljubljani.

Čenjeni tovariši!

Včeraj sem telegrafiral Vam osebno, da je moja udeležba na obč. zboru negotova in da odstopam. S tem pismom javljam odboru oficijelno, da z današnjim dnem odlagam predsedništvo O. Z. in s

Fr. Rojcek:

Pomembne sanje

za 1. maj 1922.

Mesec april se je bližal koncu. Dež, vedni dež! Le zdajpa zdaj so se čez dan razgrnili oblaki, in je solnce lokavo pogledalo na mokro zemljo, kakor bi hotelo poizvedeti, če se ondi še gibljejo ubogi človeški črviči.

Ljudje so vzdihovali: »Moj Bog, kaj bo iz tega mokrega vremena! Kdaj bo kaj rastlo? Kaj bomo jedli za naprej?«

Lani se po hribih vse je posušilo, letos po ravninah vse bo potonilo!

Praznoverne duše so vzklikale: »To je šiba božja! Bog nas korobači, ker je postalo naše ljudstvo tako požrešno, brezarčno in sebično! Vsak pozna le lastni trebuh, svojemu bližnjemu rojaku pa ne privošči niti nezaheljenega koruznega močnika in neslanega krompirja!«

S tem nepremišljenim domnevanjem se ne strinjam. Slaba letina že zdaj neznosno draginjo le izdatno zviša, a strahoto draginje moramo trpeti le ubogi nemančiči; trgovci, veržniki in imoviti ljudje boljših stanov.

pa se ob draginji bogate in debele. Naš krščeni in nekrščeni žid, ki si je ob žetvi poceni napolnil zaloge z žitom, si zadovoljno mane mesnate roke in si potihem šepeta svojo kupčijsko molitvico:

Neka, neka kiša pada,
dobra biti če zarada;
kada pučka stoka strada,
moja kesa nema jada!

Pravijo, da je Bog pravičen in da dobro plačuje in hudo kaznuje. Ali je pa to pravica, če se s slabim vremenom tepo le siromaki, a njihovim zatiralcem se daje prilika še za večje odrtije! Bog torej nima opraviti s slabim vremenom!

Bil je dan, ko je nekaj ur sijalo solnce z jasnega neba in so se pota nekoliko ocedila. Šel sam na vrt, da bi se razvedril v oživljajoči se narodi ter vsaj za kratek trenutek pozabil na razburljive novice o skrčenju rodbinskih draginjskih doklad.

Pregledoval sem drevje in grmovje ter cvetoče trate. Trava je že visoka in bujna, ker moča pospešuje njeno rast. Ali komu bo koristila ta obilna travnata zelenjava? Zopet našemu srečnemu jugoslovenskemu Mojzesu! Prevažal bo lepo pitano živino iz naših kra-

jev v Italijo in Avstrijo in njegova mošnja se bo hitreje redila kakor ob prevažanju suhe živine. Toda mleko se nam gotovo ne poceni, dokler bodo rastle cene drugim živilom.

Nekatera sadna drevesa in lepotični grmiči že cveto, drugi brste in ozelenevajo kljub hladnemu deževnemu vremenu. Po cvetju brenče pridne čebelice in se gibljejo razne žuželke. Navadnih rjavih hroščev letos ni. Bral sem v gotovih listih, da se more iz takih hroščev napraviti okusna in tečna juha. Za katero vrsto ljudi, to si lahko mislimo. Za one srečne zemljane, ki si lahko privoščijo meseno juho, gotovo ne. Res škoda, da letos ni hroščev letos. Okusne rjave živalice bi nam lahko nadomestile vsaj majhen del odvzetih draginjskih doklad, ako nam javijo recept, kako se pripravljajo.

Sedel sem na klopico na solnčnem prostoru in se zagledal predse v vrtno narodo. Po drevju so se sproletavali vrabci in drugi drobni ptički, stikajoči po brstju za gosencami in drugim mrčesom. Nekaj te hrane so sami použili med iskanjem, nekaj so jo odnesli v gnezda svojim mladičom. Po tleh je med visoko travo poskakoval kos. Večkrat

tem tudi mesto I. podpredsednika v Centralni Zvezi v Beogradu. Prepričan sem, da Vam s tem korakom olajšam priprave za občni zbor.

Vedno sem naglašal stališče, da naj O. Z. vodi mož, ki ne zayzema v javnem političnem življenju izrazitega položaja. Ko sem na pritisk večine kljub temu prevzel predsedništvo, sem vedel sicer, da bom močel interese O. Z. dovolj energično in celó uspešneje zastopati nego drug uradnik, ki ni poslanec, toda že takrat sem se bal, da utegne moje predsedništvo rahljati potrebno trdno vez med včlanjenimi organizacijami. Moja bojazen se je žalibog v škodo O. Z. uresničila. Mirno morem trditi, da ne po moji krivdi.

Odstopiti sem nameraval že pred 4 meseci; nisem pa hotel O. Z. spraviti v zadrego zaradi odborništvu v Centralni Zvezi, ker bi sicer naša O. Z. pri mnogo važnih sestankih ne bila v Beogradu zastopana.

Ta obzir sedaj zame ne velja več. Kar se je po mojem prizadevanju doseglo v prid O. Z., je ali obledelo ali postalo zasluga drugih; kar se je zgodilo slabega, ali se še ni doseglo, kar zahtevamo, je v krogih O. Z. edino moja krivda. In Vi vsi skupaj niste znali v O. Z. tega preprečiti.

Toda ne ta moj osebni občutek je povod, da odklanjam nadaljne odborništvu — jaz prav lahko shajam brez priznanja in prenašam graje, kar sem Vam dostikrat dokazal — temveč edino želja, da se v O. Z. čimprej povrne potrebna organizacijska harmonija.

Poskusite postati čisto stanovska Zveza! Jaz Vam odkritosrčno želim polno najlepših uspehov!

Kot narodni poslanec Demokratske stranke bom seveda tudi naprej z vso vne-
mo podpiral težnje in zahteve O. Z.

Objavite v »Našem Glasu«, da se naj vloge na O. Z. ne pošiljajo več na moj naslov.

Prijateljski Vas pozdravlja

Reisner I. r.

Po prečitaniu pisma nastane med delegati mučna tišina. Podpredsednik Dolžan oriše v kratkih besedah delavnost in zasluge bivšega predsednika O. Z. prof. Reisnerja ter predlaga, naj mu širši odbor za njegovo uspešno delovanje izreče soglasno zahvalo. Delegat društva drž.

se je ustavil, potegnil iz zemlje glisto in jo slastno pogoltnil.

Nisem dolgo bpazoval te ptičje gostije, že so se mi misli zasukale zopet na moj žalostni položaj. Zbudila se mi je v srcu zavist do lahkoživih ptičev in to zavisti nisem krtil. Vem, da to ni bilo lepo. Ali Slovenci smo že po rojstvu podvrženi tej grdi lastnosti kakor nobeden drug narod. Zavist nam uničuje drobno in možgane in iz zavisti žremo drug drugega, da nas je sedaj le še majhna peščica na svetu. Zato ni nič čudnega, če nekulturen človek, kakoršen sem, ne privoščil pohajkajočim ptičem — gosonic in glist. Na našem vrtu se je zredila ta golazen!

Še bolj pa so vredni zavidanja sročni ptiči zaradi njih cenene obleke. Zakaj nismo ustvarjeni na tak način tudi ljudje, zlasti mi jugoslovenski nižji državni nameščenci! Kakšne nebeško sladke nade bi tudi v naših srcih zbujala vsaka pomlad! O nedoumljiva božanska priroda, kako kruta si proti nam navadnim majhnim ljudem! Zivali si obdarovala s takimi prednostmi, da bi jih res moral zavidati v sedanjem prekrasnem položaju, če tudi bi ne bil Slovenec! Daješ jim brano in obleko zastoj!

Z človeku je pa da da priroda razum in ž

policijskih nameščencev Benedičič se izjavi v imenu svoje 567 članov broječe organizacije proti zahvali, češ da se prof. Reisner ni zadostno zavzel, da bi se preprečilo maksimiranje rodbinskih draginskih doklad slugam in poduradnikom.

Delegat Janežič (pošta) poudarja zasluge prof. Reisnerja, ki si jih je bil stekel ne samo v prid uradništvu, marveč tudi nižjim uslužbencem s tem, da so se službeni prejemki pretvorili v dinarje. Ni to vse, kar je dosegel kot predsednik O. Z. in v svojstvu narodnega poslanca. Ureditev pokojnin in sirotnin je Reisnerjevo delo; njegova inicijativa v klubu, ki mu pripada, je vedno zalega. Če pa ni mogel doseči še več — sčasoma bi bilo to še vedno mogoče — ni to njegova krivda. Odgovornost za to, če se sploh sme govoriti o odgovornosti napram javnim nameščencem, nosi ves parlament. Levica (poduradniki in sluge) vidi v prof. Reisnerju samo narodnega poslanca gotove politične stranke, ne pomisli pa, da sede v raznih drugih klubih tudi še drugi narodni zastopniki, ki pa so v dobrobit državnih nameščencev doslej komaj z mazincem ganili. Ugotovi, da je bivši predsednik O. Z. prof. Reisner storil več kot mu je velevala dolžnost in izjavlja, da bo glasoval za neomejeno zahvalo. Po vtisih, ki jih ima z različnih sej O. Z., z zadnjega javnega shoda v Mestnem domu (18. aprila t. l.) in vsled nastopa nižjih uslužbencev, se mora samo čuditi, da je prof. Reisner toliko časa vzdržal. Apelira ponovno na razsodnost in discipliniranost nižjih uslužbencev ter jih prosi, da pripomorejo do soglasnega sklepa. (Odobranje na desnici, hrup in protesti na levici.)

Nato govori v Benedičičevem smislu delegat Deržaj (finančna kontrola). Njegova izvajanja so vsebovala veherentne napade na bivšega predsednika prof. Reisnerja ter izzvala nebroj medklicev, tako med delegati uradniških, kakor neuradniških organizacij. Sporekel se je celo s svojim ožjim stanovskim tovarišem II. podpredsednikom Česnikom na način, ki ni vreden dobro vzgojenih ljudi in ki ne spada v zapisnik. V ostalem je II. podpredsednik Česnik z ozirom na Reisnerjev referat v zadnji načelstveni seji JDS., kje je Deržaja posebno ogorčil, v principu odobral mak-

njim si more vsakdo izmed nas pridobiti dovolj takih sredstev, da z njih pomočjo lahko živijo! S temi besedami se je nenadoma oglašil za mojih hrbtom in mi pretrgal važne premišljevanja suh dolg birokrat, ki do prvrata ni znal nobene slovenske besede. Jaz sem ga takoj spoznal po zopernem pogrgrajočem glasu in začudil sem se sam sebi: »Glej ga zlomka, kaj sem tako glasno mislil, da je slišal moje misli! Sem pa res neroden!«

Nič se nisem obrnil, ampak sem mirno kar naprej gledal požrešnega kosa, ki je že peto glisto požiral in odgovoril: »Saj ni res tako, gospod svetnik! Z razumom si dandanes pri nas značajen človek ne pridobi ničesar dobrega. Do zadovoljnega udobnega življenja se prerinejo le sebični hinavci, ki lahko vsak dan zasucejo svoje plašče po drugem vetrulcu!«

Razume se, da mi je ugovarjal. Jaz nisem bil pri volji, da bi se prerokal z njim. Poznal sem ga, da njegove zakrknjenosti ne omaje nobena moja beseda. On trdi svoje, pa naj bi jaz stokrat imel prav. Zato sem vstal in odšel nazaj v svoje mračno obokano stanovanje, kjer sem se zopet zamislil v temno bodočnost brez zvezd, brez gosonic in glist. (Konec prihod.)

simiranje rodbinskih doklad z utemeljitvijo, da je treba vedno bolj stremeti za regulacijo eksistenčnega minimuma, to je za zadostno ureditev temeljnih plač, kar mora že samo na sebi izključevati sistem draginskih doklad. Odločno se zavzema za prof. Reisnerja kot bivšega predsednika O. Z. Izjavlja, da bo glasoval za zahvalo z obema rokama.

Delegat Otoničar (pošta) je sicer Reisnerjev politični nasprotnik, glasoval pa bo, dobro razumevajoč, kaj je takt in dostojnost, brez vsakega pridržka za zahvalo, ker je prepričan, da jo prof. Reisner za svoje delovanje kot predsednik O. Z. v polni meri zasluži. Delegat Zorko (zastopnik nižjih državnih uslužbencev) odobrava stališče delegatov Benedičiča in Deržaja. Glasoval bo proti, kar naj store tudi drugi, ki »jih je poslanec prof. Reisner na prejemkih prikrajšal«. Delegat Klavora (drž. rač. uradniki) je mnenja, da bi bila zahvala po preteku enega meseca brezdvomno soglasna. Z zanesljivostjo se namreč računa, da bodo tudi rodbinske doklade uradnikov v doglednem času maksimirane. Ne uvidi razloga, da bi se prof. Reisnerju odrekla zahvala, zlasti ker ni nikjer dokazano, da bi prof. Reisner kot predsednik O. Z. proti maksimiranju ne bil ugovarjal. Delegat Roštan predlaga tajno glasovanje. Ker se je debata razvlekla in ni bilo pričakovati ugodnega rezultata, umakne podpredsednik Dolžan svoj predlog glede zahvale.

Da bo udeležitev občnega zbora omogočena tudi organiziranim državnim nameščencem izven Ljubljane, se soglasno sklene, naj se vrši redni občni zbor O. Z. v nedeljo 28. maja ob 9. dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma. Tajništvo naj v to svrhu ukrene pravočasno vse, kar treba.

Delegat Deržaj poroča na to o delovanju koalicijskega odbora. Koalirane organizacije tvorijo fronto neposedujočih proti posedujočim. Njih glavno delo obstoji v tem, da olajšajo življenjski položaj prvonavednih. V ta namen se uporabljajo vsa legalna sredstva. Četudi vidnih uspehov doslej še ni zaznamovati, je potreba takega odbora na dlani.

Poročilo se vzame odobruje na znanje, delegatom pa naroči, da izvršujejo svoj mandat do izrečnega preklica. Pred zaključkom seje se prečita dopis društva državnih policijskih nameščencev, ki zahteva, naj O. Z. nemudoma pošlje do centralne vlade v Beogradu deputacijo treh članov, ki naj zahtevajo, da se zakon o draginskih dokladah prenovelira v prid nižjim uslužbencem, od katerih so po tem zakonu prejeli posamezniki po 100 in še več dinarjev mesečno manj kot v letu 1921. Dalje zahteva imenovano društvo, naj O. Z. nemudoma potrebno ukrene in v časopisju objavi, da vlada v O. Z. popolna složnost. Razlog, ker odstop odstopivšega predsednika g. poslanca Reisnerja »Slov. Narod« z dne 3. t. m. opravičuje s tem, da je po njegovem mnenju O. Z. nedisciplinirana.

Prvi zahtevi se ugodi. Pred odhodom deputacije, ki obstoji iz delegatov podpredsednika Dolžana, Benedičiča in Pečjaka, pa je radi skupnega nastopa še stopiti v stik z Zagrebom, Sarajevim in Splitom ter o akciji obvestiti Glavni Savez v Beogradu. Drugo zahtevo pa zastopnik imenovane organizacije umakne, ker je zmagal trezni predarek in

ugotovitev, da O. Z. že dalj časa boleha na razdvojenosti.

Prečita se še dopis društva konceptnih uradnikov politične uprave, društva finančnih konceptnih uradnikov, društva državnih računskih uradnikov in obeh društev davčnih uradnikov, ki zahteva spremembo čl. 28, 29 in 34 novega zakona o draginjskih dokladah. Ker je vloga po mnenju delegata Deržaja v nekem delu žaljiva za nižje državne uslužbenke, jo bo posebni odsek še predelal ter na predlog delegata Roštana a tudi glede drugih določb, ki ne odgovarjajo uradniškimi željam, izpopolnil.

Na zahtevo delegata Žargija (društvo pisarniških oficijantov in pomočnikov) bo O. Z. naprosilo delegacijo ministrstva financ, da pospeši nakazilo dinarskih prejemkov neukaznega osebja, kojih prejemki so izenačeni izza 1. maja 1921. — Podpredsednik Dolžan izjavi, da je delo pragmatičnega odseka domala že dovršeno in da se bo načrt nove službene pragmatike z odsekovimi predlogi v najkrajšem času razpravljal pred širšim odborom. Seja je bila zaključena ob 22. uri.

—š.

Dr. Fran Hubad (Ljubljana):

Ali je redukcija uradništva sedaj v Sloveniji zakonito dopustna ali ne?

(Konec.)

Plod tega poznega spoznanja sta bila čl. 6. in 41. fin. zak. št. 56/22, v katerih se je docela odstopilo od zgoraj pod 1.) navedenih predpogojev.

Evo dokaz:

Čl. 6. predvideva sicer redukcijsko komisijo, ki naj ima pripravljati šele ves material za redukcijo do 1. aprila 1922. (V časopisih smo pa brali, da je komisija že zaprosila podaljšanja roka.) Tudi zadnji odst. čl. 41. omenja redukcijo.

O izvršitvi redukcije pa ta zakon sploh nima meritornih določil.

Vključ stavljenemu roku (do 1. aprila 1922) pa določa čl. 41, torej zaveda loč se, da redukcija do 1. aprila ne bo izvršena brez omejitve, da se naj izplačajo vsem državnim uradnikom izza dne 1. maja draginjske doklade ter razlika med prejšnjimi dokladami v dveh obrokih.

K temu je brzkone tudi pripomoglo naziranje, da vendar ne gre, da se izplačajo sicer nove doklade in razlike onim upokojencem, ki so bili upokojeni že pred 1. I. 1921., ne pa tudi onim uradnikom-reducirancem, ki so od 1. I. 1921. do današnjega dne dejansko in aktivno opravljali svojo službo.

Odnehalo se je torej od zahtevka čl. 52., zakona št. 70/22, da mora biti najprej redukcija izvršena, kakor tudi od določbe, da dobijo nove draginjske doklade le oni, ki so redukcijo srečno prestali.

Z zadnjim odstavkom čl. 41. zak. št. 56/22 so se pa tudi dovolili potrebni krediti, še predno je bila redukcija izvršena.

Z ozirom na to, da se je odnehalo od vseh pogojev citiranega čl. 52. je jasno, da je — razun prvega stavka — izgubil vsako veljavo, kar je tudi naravna posledica tega, da od njega skoraj ničesar več ostalo ni.

Besede prvega odstavka čl. 41. zakona št. 56/22 »po zakonu«, je po prejšnjih izvajanjih pravilno tolmačiti le v smislu »po višini določeni v zakonu« itd., ker sicer nimamo v svoji interpretaciji prostora za besede »Vsem«.

Pravilna pa je le ona interpretacija, ki odgovarja pravnemu sistemu, vpoštevaje docela vsako posamezno besedo.

Besedica »Vsem« v prvem odstavku tega čl. 41. pa se nanaša očitvidno po logični in gramatikalični interpretaciji tudi na drugi odstavek tega čl. 41., kar izhaja že iz tega, da se mora reducirancem priznati tudi diferenca za pretekle tri mesece, če se jim priznajo nove draginjske doklade izza 1. I. 1922. To izhaja tudi iz povratnega učinka, ki ga ima ta člen glasom tega odstavka.

Ker se je odstopilo od vseh pogojev zloglasnega čl. 52. zakona št. 70/22, ni bilo povoda, da se niso izplačale te draginjske doklade. Pa tudi v nasprotnem slučaju pristojna reducirancem to izplačilo, ker predpogoj citiranega čl. 52., da je redukcija izvršena, nikakor še ni podan.

Č) Zakonodajalec je spoznal krivico, prizadeto nastavljenem, ki bi se imeli reducirati, kakor tudi protisocijalnost odstavka 52. zakona št. 70/22, ker je docela krivično, nesmiselno in antisocijalno, upokojiti uradnika z veljavnostjo na dan pred dejanskim prenehanjem službe.

Vsi prizadeti dne 1. IV. 1922. še niso imeli nobenega obvestila o svoji upokojitvi v rokah (in jih tudi danes še nimajo). V sled tega so bili ta dan še aktivni. Dekret o upokojitvi, ki se dostavlja pa šele po 1. IV. 1922. more pa zadobiti pravno moč in veljavo tudi v najskrajnejšem slučaju šele z dostavitvijo, in more torej veljati kvečjemu od tega dne dalje, nikakor pa ne za čas — morda mesece in mesece nazaj.

D) Če pa zakonodajalec ne bi bil imel namena popraviti te krivice, je vpoštevati, da velja od razglasitve dalje edinele besedilo zakona.

Randa: trgovsko pravo I. § 5., str. 25, pravi:

»S publikacijo se odloči zakon od volje avtorjev osnutka. Publikacija ima ta namen, da velja kot zakon le to, kar izhaja iz besedila in smisla njegovega avtentičnega besedila v zvezi z vsem sicer še veljavnim pravom.«

Mislím, da je posnel iz teh mojih izvajanj vsakdo, ki jih je pazno bral in primerjal besedilo citiranih §§, oziroma členov, da je redukcija uradništva na ta način, kakor se jo hoče sedaj izvrševati, in kakor se faktično že izvršuje, do cela protizakonita. (Contra in ne le preter legem).

Želeti bi bilo v državnem in splošnem interesu, da bi merodajni faktorji vpoštevati pri zakonskih osnutkih ne le srbijanskega prava, temveč tudi posamezne pokrajinske pravne sisteme. Na ta način bi vendar že enkrat ponehala sedanja zakonodajna praksa, po kateri povzroča vsak novi zakon, ki ga dobimo, le večjo pravno nesigurnost in zmešnjavo.

Vpoštevati je, da tvori vse pravo ene pokrajine premišljen sistem, da sežejo posamezna določila enega zakona globoko v določila drugega.

Če se potemtakem oktroira enem pravnemu sistemu določila drugega, ki je prvemu tuje, je jasno, da mora priti do neljubli kofzlj.

Doseči moramo v prvi vrsti pravno sigurnost, na kateri temelji dobrobit vse države in vsega prebivalstva.

Nadaljna napaka naše zakonodaje je, da je prenapla. Omenjam tu le n. pr. načrt nove pragmatike.

Meseca februarja smo ga dobili, do 20. aprila naj bo referat v Beogradu. Kdor ima le nekoliko vpogleda v to, koliko dela, koliko študija zahteva presoja tega načrta, bo verjel, da je to nemogoče.

Preobožen itak že z drugim delom, sem se lotil tudi te naloge.

Ko sem izvedel, da je nastavljen rok do 20. aprila, sem vrgel vse v koš, ker sem se prepričal že pri uvodnem študiju načrta o nemožnosti, pragmatiko v tako kratkem času temeljito predelati in predloge še pisмено formulirati ter tudi utemeljevati.

Nemec pravi: »Gut Ding braucht lange Weile«. To velja posebno za zakonodajo.

Prepričal sem se pa o tem, da zahteva načrt, če naj bo zakon dober, še mnogo minucioznega in detajlnega dela, ki ga ni mogoče zmagati do 20. aprila.

Naše prvo in poglavitno ter najbolj zamudno delo bi moralo biti sedaj, da izpilimo pragmatiko v detajlnih določilih v okviru že določenega sestava.

Apeliram na g. narodnega poslanca Reiserja, da bo spiritus agens, da se razveljavijo vendar že enkrat oni stari dvorni dekreti glede uradništva, ki so se že davno preživel in ki nikakor ne odgovarjajo sedanjim razmeram.

O tem morda drugič.

Ne morem končati, ne da bi opozoril na pravno nesmiselnost klavzule o začetku veljavnosti, ki jo najdemo skoraj v vsakem zakonu, in ki se glasi približno:

»Ta zakon stopi v veljavo, ko ga podpiše kralj, obvezno moč pa dobi z razglasitvijo v »Službenih Novinah«.

Ta stilizacija je juridično docela nepačna.

Veljava zakona in njegova obvezna moč sta docela identična pojma. Kakor hitro je zakon veljaven, ima obvezno moč in narobe.

Docela nesmiselno je, da bi zadobil zakon veljavo, predno ima obvezno moč in narobe.

Veljava in s tem obvezna moč zakona nastopi po členu 80. ustave, oziroma členu 1. Uradnega lista št. 764/19 šele z objavo v »Službenih Novinah«, oziroma 15. dan po tej objavi. Jasno je torej, da kraljevi podpis sam na sebi nima nobenih pravnih posledic, dokler ni pravilno objavljen, in da torej veljava ne more nastopiti pred objavo.

Glede tega se sklicujem na zgorajšnji citat iz Pollaka, ki docela odgovarja našim specijalnim predpisom ur. 764/19.

Vestnik.

Protestni shod nižjih uslužbencev v Mestnem domu v Ljubljani je dne 8. t. m. sprejel resolucijo: Zborovalci zbrani na protestnem shodu nižjih državnih in javnih nameščenecv in železničarjev v Ljubljani, dne 8. maja 1922 protestirajo najodločneje proti maksimiranju draginjskih doklad za nižje kategorije javnih nameščenecv. Povdarjajo, da je sklep ministrskega sveta in finančnega odbora narodne skupščine v direktnem nasprotju s členom št. 51 zakona o drag. dokladah za javne nameščenecv, ker je zakonodajni odbor prenesel pravico, ki jo daje člen 51. brezdvomno v tem smislu, da ministrski svet sporazumno s finančnim odborom popravi pred.

stoječe krivice omenjenega zakona. Torej da zakon izboljša in prilagodi tako, da odgovarja izpremeni cen življenskih potrebščin, ne pa, da ministrski svet na podlagi tega člena direktno gospodarsko in moralno upropašča z maksimiranjem drag. doklad nižje javne nameščence. — Spričo nepopisne bede, ki je zavlada vsled vedno naraščajoče draginje — zahtevamo, da ministrski svet in finančni odbor ta sklep nemudoma in brez odlašanja razveljavita. Protestiramo tudi proti naredbi, da se črta drag. doklade onim nižjim javnim nameščencem, ki plačujejo 5 dinarjev letnih neposrednih davkov, ker je naredba skrajno krivična in zahtevamo, da se ta naredba uporablja le proti onim, ki plačujejo tristo dinarjev letnih direktnih davkov. — Pomožnim slugam, pisarniškim pomožnim močem in državnim cestarjem ter tem enakim, ki še niso dobili naknadnih drag. doklad, naj se iste takoj izplačajo. Odločno protestiramo proti zavlačevanju rešitve drag. doklad delavstvu na železnicah in zahtevamo takojšnjo rešitev v smislu od železničarskih organizacij stavljenih predlogov. Istočasno apeliramo na narodne poslance vseh strank, da v finančnem odboru odločno branijo obstoj nižjih javnih nameščencev in železničarjev in vlado prisilijo, da zviša osebne drag. doklade nižjim javnim nameščencem najmanj na 18 dinarjev in železničarjem za 20 dinarjev.

Vsem pri O. Z. včlanjenim organizacijam.

V smislu sklepa širšega odbora O. Z. se vrši III. redni letni občni zbor podpisane Zveze v nedeljo dne 28. maja t. l. ob devetih dopoldne v velikim dvoranu Mestnega doma v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika občnega zbora.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo računskih pregledovalcev.
5. Poročilo upravnika strokovnega glasila »Naš Glas«.
6. Sklepanje o absolutoriju.
7. Sklepanje o došlih predlogih in izprememba pravil.
8. Razsojevanje glede pritožb zoper širši odbor.
9. Volitev predsednika.
10. Slučajnosti.

K točkama 7. in 8. dnevnega reda opozarjamo na določbo § 11. zvezniških pravil.

Vse organizacije, ki se po svojih delegatih udeležijo občnega zbora, naj to z dopisnico priložijo tajništvu najkasneje do 22. t. m. s podpisom predsednika, oziroma podpredsednika in tajnika. Prijave brez društvenega pečata so neveljavne.

Za sklepčnost je potrebna navzočnost najmanj 60 delegatov z glasovalno pravico. Ako

občni zbor ob napovedanem času ni sklepčen, se otvori pol ure kasneje občni zbor z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ne glede na število navzočih.

Sklepa se o vseh točkah z večino glasov.
V Ljubljani, dne 11. maja 1922.

Za širši odbor »Osrednje Zveze javnih nameščencev in upokojujencev v Sloveniji«:
Janko Dolžan, Joža Bekš,
tč. I. podpredsednik. tč. tajnik.

Javni shod O. Z. dne 18. aprila t. l. V smislu sklepa širšega odbora O. Z. se je sklical na zahtevo strokovnih organizacij nižjih državnih uslužbencev 18. aprila javni protestni shod z dnevnim redom, ki smo ga objavili v 15. številki našega glasila. Shod, ki se je vršil v nabito polni dvoran Mestnega doma v Ljubljani, je otvoril predsednik O. Z. prof. Reischer s primernim nagovorom ter oddal besedo prvemu poročevalcu nadpregledniku finančne kontrole gosp. Deržajcu. Za Deržajem je govoril še predsednik Zveze poštne organizacije g. Urbančič, ki je zahteval neprikrajšano izplačilo novih draginjskih doklad 1. maja t. l. Zborovalci so sprejeli sledečo resolucijo: 1.) Glasom brzogovorne naredbе ministrstva financ od dne 7. aprila 1922 D. R. št. 47.402 je na podlagi člena 51. zakona o draginjskih dokladah civilnih in vojaških državnih uslužbencev, upokojujencev in upokojujencev z dne 28. februarja t. l. ministrski svet sporazumno s finančnim odborom narodne skupščine odločil, da se uslužbencem, navedenim v členu 7. označenega zakona, počenši s 1. majem t. l. prajemki maksimirajo tako, da skupna svota njih osebnih in družinskih doklad ne sme presegati mesečno v prvem krajevnem drag. razr. 1000 Din, v drugem 900 Din, v tretjem 750 Din, v četrtem 700 Din in v petem 650 Din. Proti tej nesocialni naredbi, ki je diametralna z današnjo draginjsko situacijo, protestirajo enodušno vsi zborovalci od najnižjega do najvišjega v popolni solidarnosti, ker smatrajo to naredbo za redukcijo njih že itak nezadostnih prajemkov in to v času, ko draginja na pojema, pač pa še vedno od dne do dne narašča. Odločno zahtevamo, da se ta naredba, ki je izdana na podlagi smiselno napačne interpretacije člena 51. zakona o drag. dokladah brez odloga razveljavi, ker bi imela za prizadeto uslužbenca naravnost katastrofalne posledice. Ugotavljajo, da ne značijo za državne uslužbenca niti novi zvišani prajemki eksistenčnega minima, kamoli, da bi se ti prajemki reducirali pod izmero lanskih osebnih prajemkov. Vsi zborovalci tudi enodušno zahtevajo, da se vsled naraščajoče draginje uslužbencem po členu 6 in 7 zakona o draginjskih dokladah povišajo osebno draginjske doklade na 18 Din na dan. 2.) Tukajšnja delegacija ministrstva financ je dala — ako na inicijativno finančnega ministrstva, nam ni znano — nalog vsem nakazujočim oblastvom, da nakažejo državnim nameščencem za mesec maj t. l.

samo tekboče prajemke, ne pa tudi drugega obroka razlike na novo urejenih draginjskih doklad za dobo od 1. januarja do 31. marca t. l. Predstavljajoč, da je izplačilo razlike med prejšnjimi in novimi draginjskimi dokladami za čas od 1. januarja do 31. marca t. l. v dveh obrokih jasno normirano že v zakonu o proračunskih dvanajstinah za marec in april t. l. zahtevajo, da se 1. maja t. l. izvrši izplačilo drugega obroka razlike med novimi in prejšnjimi draginjskimi dokladami brez vsakega pridržka. 3.) Zborovalci pozivljajo parlamentarno komisijo za redukcijo državnih nameščencev, da preklicje svoj sklep o redukciji državnih cestarjev v Sloveniji tako iz socialnih ozirov, kakor iz stvarnih razlogov, ker je njih nadaljna zaposlenost potrebna. 4.) Zborovalci pozivljajo ministrski svet, da prizna in regulira osebno in draginjsko doklado pomožnim slugom. (Kakor je znano, se je izplačilo novih draginjskih doklad v smislu zahteve že izvršilo in točka 2. resolucije ni več aktualna.) Predsednik shoda prof. Reischer je priporočal k sklepu vsem zborovalcem složnost glede enotnega nastopa ter naglašal potrebo čim krepkejše in tesnejše skupne organizacije, ki naj bo v resnici samo stanovska. Shod je bil moten s ponovnimi neokusnimi medkljici nekaterih manj zmernih in nediscipliniranih elementov in žal ni pokazal enotnosti duha ravno pri tistih uslužbencih, ki so prireditve shoda zahtevali. —Š.

Novo mesto. Državni, železniški in javni nameščenci in upokojujenci zbrani na javnem shodu v mestni dvorani v Novem mestu dne 18. aprila 1922 so sklenili soglasno: 1.) Ne priznavamo ukinjenja izplačila zaostanka draginjskih doklad, ker za to ni merodajen samo en ud ministrskega sveta, zahtevamo brezpogojno izvršitev zakona, ki je podpisan od našega vzvišenega vladarja in njega kabineta. 2.) Ne dopustimo, da bi se kršili temelji zakona o državnih uslužbencih ter bi se grešilo na najbolj prizadetih državnih uslužbencih, ki stoje socialno gospodarsko na najslabšem stališču, imajo pa v demokratični državi isto pravico do življenja, kot njih sovrstniki višjih činov.

V pokoj je stopil nestor poštne službe, g. p. v. ravnatelj Ivan Vidmar. Rojen je bil v Begunjah pri Cerknici leta 1850. V poštno službo je stopil leta 1874. Služboval je v Ljubljani, v Pulju, kjer je bil načelnik puljskega poštne urada in naposled zopet v Ljubljani na glavni pošti. Skoraj polstoletja je vestno in marljivo kakor čebelica izvrševal svojo službo in dasi mu je že 72 let, je vendar še dandanes povsem trdnega zdravja. Na mnoga leta v toli zasluženem poklju.

Državni prazniki in poštna služba. Poštno ravnateljstvo odreja na podlagi odloka ministrstva za pošto in brzogov, da naj se ob drž. praznikih poštna služba opravlja tako kakor ob nedeljah, če se od primera do primera drugače ne ukrene.

Vabilo

izvanred. občnemu zboru

Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev
reg. z. z. o. z. v Novem mestu,

ki se vrši v porotni dvoran
okrožnega sodišča v Novem mestu

dne 26. maja ob 6. uri zvečer

Dnevni red:

- 1.) Sprememba pravil.
- 2.) Slučajnosti.

Ako ni občni zbor isti dan sklepčen se vrši drugi naslednji dan 27. maja 1922. ob isti uri, istim dnevnim redom in na istem kraju.

Odbor.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit
proti poročstvu, zaznambi na službene prajemke in
zastavi življenskih polic na daljšo dobo in proti
malim mesečnim odplačilom :: 7% obresti.

HRANILNE VLOGE SE OBRESTUJEJO PO

4%

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt.

Razširjate »Naš Glas«